

Comparative Turkish Dialects and Literatures
Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri ve Edebiyatları
Cilt/ Volume 1 Sayı / Issue 2, Kasım/ November 2022, 53-54

Atıf/Citation: Karkınlı, R. (2022). Kırgız Türkçesi El Kitabı. *Comparative Turkish Dialects and Literatures*. 1 (2). 53-55.

KIRGIZ TÜRKÇESİ EL KİTABI

(Dıykanbay, M. (2022). Kırgız Türkçesi El Kitabı. Erzurum: Fenomen Yayıncılık)

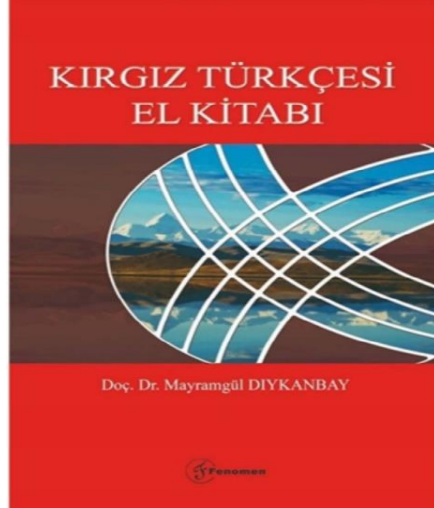
Kyrgyz Turkish Handbook

Kitap İnceleme / Book Review

(Kitap İnceleme Geliş Tarihi: 26.11.2022 / Kabul Tarihi: 29.11.2022)

Reyhan KARKINLI*

Türkiye’de yaklaşık otuz yıldır Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümleri öğrencilerine Kırgız Türkçesi dersi verilmektedir. Bu süre içerisinde Kırgızistan’dan gelecek Türkiye’de eğitim-öğretim faaliyetinde bulunan kişiler tarafından Kırgız Türkçesi ile ilgili birçok eser hazırlanmış ve alana önemli katkılar sunulmuştur. Akademisyen ve öğrenme sürecinde olan birçok insan bahse konu eserlerden istifade etmektedir. Ancak söz konusu eserlerin büyük çoğunluğu dil bilgisi ağırlıklı ve yoğunlukla bilimsel içeriklidir. Bu sebeple lisans seviyesinde olan öğrenciler bu eserlerden içinde bulunduk-

* Dr., Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü; Ph. D., *Ataturk University Faculty of Letters, Contemporary Turkish Dialects and Literatures*, reyhankarkinli@atauni.edu.tr, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8877-1736>.

ları zamanın da etkisiyle uzak durmaktadırlar. Dönemin ruhu, jenerasyonun özellikleri ve hızlı akan, değişen veri dünyası, lisans öğrencilerini, hız katan ve akıcı kaynaklara yöneltmektedir. Tamamen bu bilgi çerçevesinde hedeflendiği düşünülen, lisans düzeyindeki öğrencilere faydalı olacak bir el kitabı çalışması ortaya konulmuştur. Boyutları ve içerdiği bilgiler ile öğrencilere son derece anlamlı öğrenme kazanımları sunacağı değerlendirilen çalışmanın bir başucu kaynağı niteliği taşıyacağı öngörülmektedir. Çünkü eser tasarlanma fikri ve özellikleri ile büyük bir boşluğu doldurma yolundadır.

Kitap, lisans öğrencilerine Kırgız Türkçesini kolay bir şekilde öğretme, ilgiyi cezbetme ve azami fayda sunma ilkeleriyle “ dil nasıl öğrenilir?”, “ nasıl öğretilir?”, “niçin öğrenilir?” soruları çerçevesinde hazırlanmıştır. Bu doğrultuda kitabın ana eksenini, öğrenme arzusu içerisinde olan öğrenciyi sunulan yoğun gramer kuralları ile yormaktan ziyade alıştırmalardan ve metinlerden istifade etmeye yönelterek, Kırgız dilinin temel kelimelerini, cümle ve konuşma kalıplarını öğretmek olarak planlanmıştır. Ayrıca üst seviyede okuyup anlayabilme yeteneği ile sohbet ederek konuşabilme kabiliyeti kazandırabilmek kitabın amaçları olarak belirlenmiştir. Kitabın en belirgin özelliği, öğrenmeyi basitleştirme biçimiyle karşımıza çıkmış olmasıdır.

Çalışmada alıştırmalar, doğru yazabilme alışkanlığını kazandırmak amacıyla, metinler ve diyaloglar ise konuşabilme yeteneği verebilmek üzere oluşturulmuştur. Bu yönüyle kitap çalışması, gramer materyallerinin ve kurallarının cümle içinde kullanılarak metinlerin okunarak anlaşılabilmesi ile konuşma yeteneği kazanımını ön plana çıkarmaktadır. Lisans öğretiminde ilk ve ikinci dönem olarak planlanan ve her biri 14'er haftalık olmak üzere tasarlanan bir yıllık ders düzenini dikkate almış olan kitap, 28 ünite (ders) şeklinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme dersi verecek veya alacak olan öğreticiye de öğrenciyeye de süreci kolaylaştırmıştır. Kitabın öğrenene sunduğu diğer bir kolaylık ise her dersin yeni bir konu, alıştırma, metin ve sorularla desteklenmiş olmasıdır. Böylece önceki metinlerin unutulması bir zorluk olarak belirmeyecek ve her ders ile yeni bilgilere ulaşılmış olacaktır. Ders/ ünite girişlerinde basit bir anlatımla verilmiş olan gramer alıştırmalarını, metinler ve diyaloglar takip etmektedir. Ayrıca eserde yer bulan tüm metinler, öğrencilerin başlangıç aşamasındaki seviyelerini göz önünde tutarak ve ulaşabilecekleri seviyeleri dikkate alarak seçilmiştir. Bunun yanında eserin bir başka faydalı yönü de son kısma diyalog, alıştırma ve metinlerde yer alan tüm kelimelerden oluşmuş bir sözlükçenin ilave edilmiş olmasıdır.

Sonuç olarak başta üniversitelerde lisans düzeyindeki öğrenciler olmak üzere öğrenmek isteyenler için el kitabı niteliğinde hazırlanan bu çalışmanın, öğrenci

ve Kırgız Türkçesini öğrenmek isteyen herkese faydalı olacağı düşüncesi ile alana katkı sağlayacağını söylemek mümkündür.